

ĐỒ-VAN-Y
QUẢN-LÝ
Giá bán nhật trình
AN-HÀ
Trọn năm.....5\$00
Sáu tháng.....3 00
Giá bán riêng nhật
trình L'APPEL
Trọn năm.....6\$00
Sáu tháng.....4 00
Giá bán chung hai bên
Trọn năm.....10\$00
Sáu tháng.....8 00

AN-HÀ-BÀO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
EDITION EN CÔC-NGŨ DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles

NHA BAO Ở TÀI ĐƯỜNG Boulevard Delanoue - Cantho

Directeur Politique: TRẦN-BÁC-NGHĨA

PHẠM-KY-XUONG
CHỦ-NÉT

Về việc mua bán hay là
mua nhật-trình hay là gởi
bài đăng báo xin đề theo
cho M. ĐỒ-VAN-Y quản-ly

Lúc mua báo xin các
ngài chiếu cố, gởi số tiền
luôn, bản-quản lý làm
thăm cảm.

DEPT. 100A
1000000000
N° 4781

Rất khổ tâm thay CHO NGƯỜI VIỆT BÁO!

Người viết báo không phải để
lạ bực tài cao trí cả, cũng chẳng
phải toàn là người đạo đức van
chương, nhưng chẳng phải người
đốt nát thấp hèn, thế thì cũng có
học thức ít nhiều và có tâm chí
chính đáng. Tuy không
kịp, nhưng mà không dè, có phải
mà muốn viết thì viết dạng sao?

Viết một bài dạng vào báo, phải
có công hiệu ảnh hưởng về chuyên
gi hoặc việc chánh-trị thì phải suy
cho tới lẽ, nên dựa vào với. Nhà
mởn ban bỏ công việc gì khai-hóa
cho dân nhờ, hoặc khuyến dân
phải làm đến gì có công nghĩa mà
giúp nước. Hoặc nói về việc đạo-
đức, phải chỉ đạo cương thường
huan-lý cũng là đến làm si nghĩa
nhóm. Hoặc luận về việc bán
hòn, phải chỉ cách nào thế nào,
sự thần xuất làm sao, phải phân
cho nhậm phép. Lấy đại thể mà
nói bao nhiêu đó, chữ viết bài nào
cũng vậy, cũng phải nói cho nhậm
phân cho phải, có tư tưởng nhậm
thì người mới có cảm tình. Cũng
chữ cũng bài và thuyết, bài đại
huan phải khổ tâm mà thôi, đại
mới thì phủ hải-dân và tiểu-thuyết
văn-văn, thì cũng phải giữ gìn tư
nết. Bởi vậy cho nên người viết
báo ít nữa là: bụng cho nó, óc cho
đầy, tài cho nhiều, lẽ cho đủ,
cao rộng, thầy cho xa; bụng
nó mới có văn hay, óc đầy mới có
tư tưởng ous, tài nhiều mới đạt
đến nhà, lẽ đủ mới bỏ cuộc
nhậm dè, nghề rộng mới suy
ngại cho, tài xa mới chỉ việc rõ.

Viết báo dân cảm cây viết
cây mà báo, thế cũng trộm-trộm
nhậm vậy cả, nhưng cả hệ-thế thì
mới nhậm tư-tưởng thì có khác,
là văn-chi của nhà báo này khác
tư-chi của nhà báo kia, mà sở
kết của ông chu-but này cũng
không giống sở-kết ông chu-but
nó. Tôi đã nói từ sách của người
viết báo như vậy, tôi lại nhận
rằng người viết báo đều dạng như
vậy, thì muốn đặt bài chỉ thì đặt,
lưu bài chỉ thì làm, sáng trong óc
tưởng ra, sáng trong tay viết xuống
sao lại còn than rằng: Rất khổ
tâm cho người viết báo?

Khó tâm là vậy; Muốn viết cái
văn để gì, mạng để ấy phải cho có
nghĩa, rồi phải có cái để mà viết,
viết cả bài phải giữ cho an dè, tuy
đi trộm dè rồi, còn phải giữ từ
câu xét từ chữ; hoặc không tạo
nhà, hoặc chữ không an câu, hoặc
chỗ lập trên, hoặc chỗ nằm dưới.

Tuy vậy mà chưa khổ tâm cho
mấy, rất khổ tâm là làm sao vui
mắt đẹp tai người. Theo cách khai-
hóa của dân-tộc các nước, thì kẻ
đọc báo phải yêu cầu người viết
báo, cho nên người viết báo giá
trị rất cao, đem ra mà đổi với đời,
thì người viết báo trên giúp nước
dưới giúp dân, một vai gánh vác
vạn-nề, to lớn những điều giàu
mạnh, dân-do những chuyện đại
khôn, nên cái vị vọng cái trách
nhậm của người viết báo là to tác
lớn. Còn cách khai-hóa của dân
tộc nước mình thì khác, nước
mình thì người viết báo phải chiều
người đọc báo, mà chiều người
đọc báo mới chiều cách làm sao?
Người đọc báo hơn trăm ngàn
dùng, kẻ muốn xem Tiểu-Thuyết,
người muốn đọc phú-thi, kẻ muốn
coi hải-dân, người muốn xem thời-
sự. Con Dục-huan và Na-thuyết thì
tài ai, cũng có người ưa mà
phân ưa có ít quá! Nếu một nhà
báo mà một vài người viết, thì có
thể nào mà viết cho đủ cách cho
người xem. Bàng có viết đủ thì
viết cho có bài, in cho an giấy,
cho đầy trường, thật không giá
trị chi cả.

Muốn tờ báo cho văn vang, cho
trọng-sách, cho có giá trị ít nhiều,
thì phải dùng nhiều người mà chia
phân việc mới dạng. Mà muốn có
nhiều người cũng phải dùng người
giỏi, mà dùng người giỏi thì phải
tôn-dien nhậm, mà tôn-tien nhiều
thì chu-nhậm ông không xiếc. Vì
người đọc báo có ít quá, cho nên
nhà báo nào có thì ít xuất ra thì
nhậm; một bài tăng như vậy thì
chàng nơi cho, nếu tháng nọ nam
kia mà xem hơn như vậy hoài thì
đấy tư sao nói! Bởi cảnh huan
của nhà báo như vậy, mà làm cho
người viết báo phải thương-tâm;
chàng phải một việc ít tiền nhiều
sức mà thương-tâm vì làm cho có
hạp sự mở-mang, trái trở đường
tân bọ.

Phàm người viết báo có hy-vọng
mới phát sanh tư-tưởng cao thì
văn mới là cao, nếu người viết
báo mà thất vọng rồi, thì trong
bụng khổ ran có tư-tưởng chỉ hay
mà nghi-luận. Người viết báo thì
khó tâm như thế, hỏi ai có biết
cho chàng?

Nguyen-Tien.

Một cuộc lễ rửa tội trọng thể

Ngày 16 Janyer 1926 này, tại họ
Cần-ngan, (Trà-vinh) có rửa tội cho
gia quyến của huyện Lê-anh Đông-
hết thủy 14 người.

Đúng 6 giờ sáng, cha David là cha
sở họ Chà-và-hà Cần-chà sở họ Cai-
dôi và cha Ben, cha sở họ Giông-
rôm, trên cùng thành bước xuống
lâm rệp rửa tội. Khi rửa tội xong,
thì cha David hành lễ làm phép hôn
phối cho hai người con trai của bà.

Ngày ấy từ nhà thờ Cần-ngan
chúng dọn về về về về về về về về
trong nhà thờ mà cả và sản đều treo
vở coi vui vẻ nghiêm trang lắm. Bởi
gia quyến họ huyện rất đông, rồi cả
lâm chánh tổng, con bà làm hội-đồng
địa hạt, cho đến kẻ lương người giáo
cò đến xem lễ này trong ngoài chật
nề. Có bọn họ Famare, họ Chà-
và giúp vui tăng lạc hạnh lễ.

Đúng 7 giờ rưỡi làm lễ huan thành,
đoạn bà huyện rước các cha hết thủy
bốn dâng là cha David, cha Cần, cha
Bach và cha tổng là cha sở họ Cần-
ngan với chức sắc, các vị quan, các
thoan dân chức sắc tại bên nhà thờ
đưa về nhà bà dự lễ.

Nhà bà huyện dọn các vị chức sắc
và ghế bên thì nhạc xướng ban Di-
triệu chào mừng; đem lên thủy có một
lâm bồn vàng viết chữ rằng: "Mừng
nước chúa có sáng hai bên dâng vào
nhà, có xi phát phở xem rất ngoạn
mục; bước vào nhà thì mang chân
có xi coi đẹp để làm."

Đúng 11 giờ dọn rượu khai vị cho
quí quan khách, qua 11 giờ rưỡi nhập
tiệc, trong lúc dùng bữa, Famare anh
liên tiếp nhậm bàn nghe rất thú, chén
thủ chén lạc, giọng nói pha giọng
cười vui vẻ hân hoan.

Đến tuần sám-banh là 12 giờ rưỡi
thì cha David đứng dậy tỏ lời vui
mừng cùng khuyến lơn gia quyến bà
hãy bên lòng giữ đạo. Kể quan cựu
Độc-phủ-Sứ Nguyễn-dức-Tổ tiếp nói
một bài đại để cũng tỏ lòng vui mừng
cho gia quyến bà huyện cùng khuyến
lơn giữ đạo cho bền; ông lại dùng dịp
ấy mà cất nghĩa mấy câu lễ đạo cho
những kẻ bên lương nghe, có ý khuyến
mọi người hãy suy nghĩ về lễ đạo,
chánh là thế nào.

Khi quan lớn Độc-phủ dứt lời thì
ông Cầu họ Trà-vinh là Nguyễn-khánh-
Nhưông đứng lên đọc một bài xin
đang ý bốn như sau đây!

Kính các cha:
Quý ông, quý bà,

Hôm nay tôi được đến mà dự cuộc
lễ rất trọng là lễ làm phép rửa tội cho
bà huyện Lê-dại-nhơn và nhi vị linh
tang, hai cô cháu với cháu cùng quý
quyến với kẻ tùy tùng của bà, thì tôi
lấy làm hân hạnh chẳng cùng, nên
tôi xin phép, trước là các cha, sau
quý ông quý bà cho tôi tỏ đôi lời que
kểch dễ mừng cho bà huyện, nhậm là
chứa vui với hai thủy là thủy lâm và
thủy chơn, là bằng hữu hân giao của
tôi, cùng cầu chúc cho cả và quý
quyến bà được an-chuá mà giữ đạo
cho trọn đến cùng.

Và chẳng, trong đời người chẳng
có ngày phở đáng hoan hỉ kỷ-niệm
cho bằng ngày Sinh-nhật. Từ bực
Vương-dế dĩ chí từ dân hệ lệ tại

lòng mẹ thì có kẻ hân hoan hỉ lạc
là về phần xác, chỉ như sinh ra về
phần linh hồn thì càng đáng vui
mừng là đường nào?

Sớm mai này, vài giờ thủy cả giới
nước trên đầu mà rửa tội cho bà
huyện và con cháu, ấy là giờ cả và
gia quyến sinh ra trong ơn nhậm
Chúa.

Phàm người nào mà được ơn
nhậm cùng Chúa trời đất báo tôn
vạn vật. Cha cha? Quý hóa là thế
nào?

Trong chúng ta có kẻ lấy làm ngạc
nhiên chẳng hiểu tại sao mà cả và
quý quyến bà huyện được ơn trọng là
lòng một học làm vậy; tôi đây cũng
tự hỏi mình đến đây nữa, song về
suy cho cùng, nghiệm cho kỹ, thì cũng
thấy ý Thiên-ai ít nhiều.

Phàm ơn chúa là của rất trọng vô
giá, chúa ban cho kẻ xứng đáng mà
thời; mà kẻ xứng đáng là kẻ được
các bậc tiền bối tích đức tu nhậm
lưu lại cho mình hưởng, theo lời nhậm-giáo
rằng: "Tích đức lưu tại tử tôn".

Xét ra cái lý lịch của quan huyện
Lê-dại-Nhơn, người về họ Trương,
giữa sông nước, là một người rất
rất đây.

Lúc quan huyện còn tại đường, hỏi
tôi mới ra làm việc nước, tôi hân
hạnh cò đến hầu chuyện với ngài
nhiều phen, ngài cũng quá quá bộ đến
viếng tôi đôi lần; thật tôi còn nhớ lời
ân-tiêng nói của ngài rất chỉnh lễ
mực thước, cách cử chỉ của ngài
xem qua thì rõ ngài là một viên quan
nhậm-hậu-nhân-trực, ngài làm quan
mà chẳng phải như ai các ngài đối
dầu với hương lân dân dã thấy đều
đẹp dạ dưới trên, thật ngài hàng lấy
đức dài người, nếu ai thử hỏi những
kẻ đồng thời với ngài còn sống sót
trong phần lũng này ngày hôm nay,
thì rõ lời tôi nói đây chẳng phải sai
vậy.

Ấy là nói sơ lược về tánh tình của
quan huyện Lê, còn xét về tánh hạnh
ông thần của cô chín Lê-văn-Chanh,
thì ai mà chẳng biết ông là một bậc
nhậm si hiền danh trong bốn tỉnh mà
các cha, quý ông quý bà cũng thừa
biết, nhà nho hàng lấy nam chữ nhậm,

nghĩa, lễ, trí, tín, làm chuẩn đích
thăng-mực mà ở đời, thật lúc sanh
liên ông chẳng hề trái bước ngũ luân.
Ấy hai cái gia tộc tu chỉnh tánh
tính theo nề nề nề ấy thì đức hạnh thế
nào chẳng cần nói đức nhậm tại thành
giá.

Và lại mới đây, tôi đi Sài-gon có
ghe xuống bà nhậm nhà Trương Lê
tính tức là cựu bà nhậm A-mê ở Trà-vinh
buổi trước, bà có riêng tỏ cho tôi hay
rằng: Tiền hiền nổi trạc của thủy lâm
Lê-thời-Bình trước khi qua đời đã
dâng ơn cháu phép rửa tội, chính lấy
bà làm phép lễ lịch.

Ấy đó là những nguyên do làm cho
động lòng lòng môn D. C. Trại phải
đến đến quý quyến bà huyện mà ban
ơn cho vào đạo thành Người ngày
hôm nay.

Vậy như chúng ta gặp một người
mà được ơn bị làm làm vậy, thì sao
trúng đem dạ mừng giùm thủy,
luông chỉ là đã mực kích ơn trọng
chúa ban cho kẻ xứng đáng mà
phước của bà huyện và thủy lâm với
thủy chơn, lễ nào ta chẳng đem lòng
cộng lực sao?

Ấy vậy, trước linh xin các cha, sau
quý ông quý bà hãy vui lòng càn lý hi
lưu này mà vui mừng cho quý quyến
bà huyện theo lời thàn Phao-lô khuyến
ta rằng: gaudeamus gaudētibz,
vui mừng cùng nhậm
kẻ vui mừng, và cầu xin Chúa ban
ơn cho cả gia quyến được giữ đạo cho

Lời rao ban thuốc

Tam sắc hồ hoàn tôn trị nam nữ
lão ấu thần thể hư nhược, mỗi một
ve 1\$50.

Điều kinh bạch đới hoàn, tôn tr
phụ nữ bế kinh xiết dải bạch đới
cửu bất thọ dụng đang chừng một
ve 1\$00.

Bổ phế thánh dược thủy tôn trị
nam nữ lão thiếu nhứt thiết tổn khải
cửu khải đẳng chừng giá mỗi ve 0\$40.
Ngũ lâm bạch trực hoàn một
ve 0\$40.

Nhơn sám hảo điền hoàn một
ve 0\$30.

Chư quan quan có thỉnh nhậm cầu
ký mạch vi ký, nhậm ở tại Annam Cần-
thor, cầu tàu lục-tính nhà số 32, tôn
biện, sanh thực được tài sâm nhậm
ngọc quế, phật khách.

Cầnthor: TRÍ-TRUNG-HOÀ cáo bạch

"Le Livre de la Terre"

Ấy là tên một quyển sách mới xuất bản tại An-Hà ấn-quan Cầnthor. Tác
giả là ông Le Nestour, đồn điền ở Rachgia. Ông Le Nestour qua Namky ta
trót 50 năm nay, trước làm quan sau ấn sĩ qui diện về lập nghiệp tại Hòn
Tre thuộc tỉnh Rachgia.

Trong sách này ông bàn về cách trồng cây, trồng bông, lập vườn cách
nuôi các loài súc vật, cách làm ruộng, thiết là một người
cũng có thể học thêm nhiều việc có ích, mà như là một nhà nông gia Annam
ta lại càng nên đọc sách này.

Đất Namky ta là đất phì địa, thế mà ngoài việc làm ruộng thì ít ai biết
trồng cây giống cây trái nào, hoặc nuôi giống súc vật nào mà thâu huê lợi
cho nhiều cũng như bên nước Pháp vậy. Ông Le Nestour trót năm mươi
năm ở xứ này chỉ nhờ lập vườn, nhờ nuôi súc vật mà làm giàu to. Ta nên
đọc sách ông để biết cách thế ông lập nghiệp ra thế nào.

Sách này

trở bán tại An-Hà ấn-quan Cầnthor,

Giá mỗi cuốn.....0\$60

Phụ tiền gởi.....0\$24

Non-1,4-quan-ly An-quan An-qua Con-ly

*7, Rue des Calsses—Hanoi

CATALOGUE FRANCO SUR DEMANDE

500000 quang

Ai muốn thử số mạng lần nữa trong nháy mắt thì mua mandal 20 quang đồng cho **BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, RUE PAPIÈRE, MARSEILLE, (FRANCE)**, còn sau sẽ đóng 10 tháng rồi tháng 30 quang nữa. Trời ngó lại có biết chừng đâu, nên làm thử lần 1

1er clerc de Mr Dartigueuave avocat
Saigon

độc phần lại sợ mà nâng thây mà hỏi
không bắt kịp, nên nâng đợi đến khi
có nước sông, nâng mới vào phòng
để chờ ra coi, thấy thơ như vậy :

(Sau sẽ tiếp.)

LQT

Nhà hàng Bungalow

tại Kratie Campuchia

anh gầy, thấp bé. Bungalow Kratie
Muôn muôn phòng, sân dành gây
p cho hay trước.

Nhà hàng Bungalow này có phòng
gỗ sạch sẽ ven sông, có đèn điện và
tủ lạnh.

Cách này rất tiện khách, người
lắp việc trong là người Bặc. Ông và
ông muốn bắt chủ của hàng, xin cho
ở nhà hàng hay sẽ cho người đến
từ Saigon lên tới Kratie 254 cây số,
nơi Kratie tại đường đất 74 cây số,
ông này tuy là chủ hàng nhưng
không cho sẽ làm đường mới.

Quản lý : M. Phay nay Hely
Entrepreneur à Cánh

